

Peatrauma

A. Tüüpkäsitlus Anamnees

- Trauma tekke aeg ning mehhanism
- Kas patsiendil esines traumamomendil või järgselt teadvuskaotust?
- Kas patsient on oksendanud ja kui mitu korda?
- Kas patsient on tarvitanud alkoholi?
- Kas esineb teisi kaebusi?

Objektiivne seisund

- Üldseisund
 - o Hingamissagedus, SpO₂
 - o Südamesagedus, rütm
 - o Vererõhk
 - o Kehatemperatuur
 - Hüpotermia kahtlus
 - Infektsiooni kahtlus (vana trauma puhul)
- Neuroloogiline staatus
 - o Teadvusseisund
 - o Pupillid (diferentsi puudumine)
 - o Motoorikahäire (parees/pleegia)
 - o Meningism
- Lokaalsed vigastused
 - o haav, hematoom, marrastus, luumurd, prillhematoom, liikvorrõa, verejooks
- Muud vigastused (eelkõige sõltuvalt traumamehhanismist!)

Käsitlus

- Kui patsiendil esineb marrastus või haav, siis need puhastada ning haav siduda
- Vajadusel anda patsiendile valuvaigistit.

Hospitaliseerimist vajavad seisundid

- Teadvuskaotus traumajärgselt
- Püsiv teadvushäire
- Neuroloogiline koldeleid
- Traumajärgselt oksendanud
- Liikvorrõa või verejooks ninast või kõrvast, prillhematoom
- Impressioonmurd (palpeeritav koljuluude murd)
- Tõsise trauma kahtlus traumamehhanismi tõttu (kukkumine kõrgusest, kannatanu avaris, kui samas autos sai keegi surma, deformeerunud auto jms)
- Õblemist vajav haav (kui kiirabi ei õmble haava kohapeal)
- Kaasuvad vigastused, mis vajavad diagnostikat ning käsitlemist haiglas
- Tugev alkohoolne joove
- Infitseerunud haav kõrge palavikuga

B. Indikaatorid Anamnees

- Kas välja on selgitatud trauma aeg ning mehhanism?
- Kas välistatud on teadvuskaotus?

Objektiivne seisund

- Kas on hinnatud üldseisund?
 - o Hingamissagedus, SpO₂, südamesagedus, rütm, vererõhk, kehatemperatuur
- Kas on kirjeldatud neuroloogiline staatus?
 - o Teadvus, pupillid, motoorika
- Kas on kirjeldatud lokaalne leid?
- Kas patsiendile on tehtud teisene ülevaatus ning välja on selgitatud kaasuvad vigastused?

Käsitlus

- Kas patsiendi marrastus või haav on puhastatud ja vajadusel seotud?
- Kas vajadusel on patsiendile antud valuvaigistit?

Patsiendi kodusele ravile jätmine

- Kas anamneesi ning objektiivse leiu alusel ei esinenud patsiendil ühtegi hospitaliseerimist vajavat seisundit?